

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobkyně: **J. F.**, zastoupené JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou, se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 4. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2008, č. j. 42 Cad 159/2008 - 31,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, JUDr. Ireně Slavíkové, advokátce, se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1904 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2008, č. j. 42 Cad 159/2008 - 31, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 4. 2008, č. X - I., jímž žalovaná zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), protože stěžovatelka podle předložených lékařských posudků nebyla plně invalidní, neboť ani její schopnost soustavné výdělečné činnosti neklesla o 66 % či více, ani se nenaplnila podmínka, že by

byla schopna pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.

V kasační stížnosti proti uvedenému rozsudku stěžovatelka uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy vady řízení před správním orgánem spočívající v tom, že byl nesprávně hodnocen její zdravotní stav a stanoveno datum počátku vzniku invalidity.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Z obsahu soudního a připojeného správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná vydala na základě žádosti stěžovatelky dne 2. 4. 2008 dvě rozhodnutí. Jedním rozhodnutím, označeným č. X - I., zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod, protože schopnost soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky poklesla pouze o 40 %, nešlo tedy o zákonem požadovaný pokles o nejméně 66 % (§ 39 zákona o důchodovém pojištění); druhým rozhodnutím, označeným č. X - II., zamítla žalovaná žádost stěžovatelky o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 43 zákona o důchodovém pojištění, tedy pro nezískání potřebné doby pojištění. Podání ze dne 28. 4. 2008, kterým stěžovatelka napadá rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti o invalidní důchod, a které obsahově má charakter správní žaloby, vyjadřuje nesouhlas stěžovatelky se zamítavým rozhodnutím ve věci její žádosti o invalidní důchod. Tato správní žaloba stěžovatelky ve svém obsahu blíže nespecifikuje, zda napadá jedno nebo obě rozhodnutí žalované ve věci jejího invalidního důchodu. Jediným ukazatelem toho, že napadeno bylo pouze první z obou rozhodnutí, je označení č. X - I uvedené v textu podání. Žalovaná na základě podání stěžovatelky doručila krajskému soudu obě svá výše popsaná rozhodnutí ze dne 2. 4. 2008 a obě svá rozhodnutí rovněž odůvodnila ve vyjádření k žalobě ze dne 28. 5. 2008. Krajský soud interpretoval podání stěžovatelky ze dne 28. 4. 2008 jako správní žalobu pouze proti prvnímu z obou rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2008, tedy rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o plný invalidní důchod, vedenému pod č. X - I. Druhé z obou rozhodnutí, tj. rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o částečný invalidní důchod krajský soud nepřezkoumával. Vzhledem k tomu, že se stěžovatelka nijak proti tomuto postupu nebránila ani nenapadla rozsah přezkumu ve své kasační stížnosti, je nutno konstatovat, že interpretace krajského soudu nebyla napadena a že předmětem soudního přezkumu je tedy pouze první z obou vydaných správních rozhodnutí.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že krajský soud si v rámci předmětného soudního řízení vyžádal odborný posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „PK MPSV“). PK MPSV nově posoudila celkový stav stěžovatelky, dále také posoudila pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě stěžovatelky ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Členem PK MPSV byla odborná lékařka z oboru psychiatrie, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace, obsahující odborné nálezy o psychiatrických i psychologických vyšetřeních i vyšetřeních praktické lékařky. Žalobkyně byla jednání komise přítomna a vyšetřena odbornou lékařkou z oboru psychiatrie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. PK MPSV na základě zdravotnické dokumentace i provedeného vyšetření konstatovala diagnostický souhrn, z

něhož určila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky o 40 % shodně s tím, jak ji určila žalovaná v napadeném rozhodnutí. Odborný posudek PK MPSV konstatoval s odkazem na konzultaci s přisedícím psychiatrem i závěry ošetřujícího psychiatra stěžovatelky, že psychická porucha stěžovatelky není těžká, neboť nevedla ke ztrátě kontaktu s okolním prostředím, ani povšechné orientace či sociálního porozumění. Onemocnění jater bylo při dodržování režimových opatření konstatováno jako dobře stabilizované a bez významného vlivu na výdělečnou činnost posuzované. PK MPSV po prostudování zdravotnické dokumentace a spisové dokumentace stanovila datum vzniku částečné invalidity na den 9. 8. 2002, od nějž nedošlo ke zlepšení či dlouhodobé příznivé stabilizaci zdravotního stavu. PK MPSV závěrem ve svém posudku konstatovala, že k datu vydání správní žalobou napadeného rozhodnutí byla stěžovatelka částečně invalidní, nikoli plně invalidní.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že krajský soud vycházel z dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení v Mělníku a zejména z posudku PK MPSV jako ze stěžejního důkazu pro své rozhodnutí. Krajský soud konstatoval obsah posudku PK MPSV a uvedl, že závěry posudku PK MPSV, shodné s posouzením lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v Mělníku, pokládá za přesvědčivé a náležitě zdůvodněné, když komise podala posudek v žádaném složení za účasti odborného lékaře podle povahy zdravotního postižení, jakož i po studiu a vyhodnocení zdravotní dokumentace. Krajský soud v napadeném rozsudku s odkazem na § 39 odst. 1 a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a vyhlášku č. 284/1995 Sb. uzavírá, že postup žalované, která napadeným rozhodnutím zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod, byl správný a v souladu se zákonem, a proto žalobu zamítl.

Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 29. 12. 2008, kasační stížnost byla podána dne 7. 1. 2009.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti, jak je výše uvedeno, stěžovatelka uplatňuje námitku vady řízení před správním orgánem a namítá, že lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v Mělníku i posudkovou komisí MPSV byl její zdravotní stav podhodnocen a že byl nesprávně hodnocen i počátek vzniku invalidity dnem 9. 8. 2002, když tento stav vznikl již mnohem dříve, a v té době se na ni pojištění vztahovalo. Stěžovatelka v kasační stížnosti cituje bez bližšího vysvětlení jeden z podkladů, z nichž vycházel posudek PK MPSV, a to zprávu z psychologického vyšetření ze dne 20. 1. 1994 psychologa PhDr. B. Dále stěžovatelka namítá, že nebylo vyhověno jejímu návrhu na vypracování znaleckého posudku z oboru posudkového lékařství a psychiatrie. Stěžovatelka v kasační stížnosti upozorňuje, že vzhledem ke stavům úzkosti, intelektovým nedostatkům, zneužívání léků a skutečnosti, že se nikdy nenaučila číst, je jako uchazečka o zaměstnání na trhu práce zcela diskvalifikována.

Nejvyšší správní soud pro důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněného kasačního důvodu a v rozsahu kasační

stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Žalovaná zamítla stěžovatelčinu žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínky plné invalidity ve smyslu § 39 zákona o důchodovém pojištění na základě posudku posudkového lékaře příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Ten je přitom *ex lege* (srov. § 8 odst. 1 písm. a/ zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů) povolán k posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob ve věcech sociálního zabezpečení při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách a za tím účelem mj. posuzovat plnou nebo částečnou invaliditu.

Pokud jde o stěžovatelčiny námitky vůči posudku PK MPSV, zde se již nejedná o důkazní řízení prováděné před správním orgánem, ale o důkaz provedený v soudním řízení před krajským soudem. Plný invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Tyto posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, rovněž však k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených § 132 občanského soudního řádu se zřetelem k § 64 s. ř. s. Přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především.

Krajský soud proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelkou, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. Takové opomenutí ostatně nenamítala ani stěžovatelka, pouze se lišila ve svém subjektivním hodnocení závažnosti těchto problémů. Stěžovatelka v žalobě ani netvrdila nedostatečnost podkladů (neúplnost zdravotnické dokumentace), z níž žalovaná při posouzení vycházela - v žalobě pouze označila jako argument dvě věty vybrané ze zprávy z psychologického vyšetření ze dne 20. 1. 1994 psychologa PhDr. B., která byla jedním z podkladů, z nichž PK MPSV při pořizování posudku vycházela. S ohledem na to, že se konečné závěry jak posudku okresní správy sociálního zabezpečení, z něhož vycházela žalovaná, tak posudku PK MPSV, z něhož vycházel soud, ohledně naplnění podmínek invalidity shodovaly, nebyl důvod napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. O obsahu posudku PK MPSV

nemohla s ohledem na absenci výhrad vůči jeho úplnosti či obsahu vzniknout ani pochybnost, která by odůvodňovala přibrání znalce v oboru posudkového lékařství.

Pokud pak v kasační stížnosti stěžovatelka brojí i proti datu, ke kterému byl žalovanou stanoven počátek vzniku invalidity, pak nenabízí žádný konkrétní důvod, proč toto datum považuje za nesprávné.

S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalované rovněž právo na náhradu nákladů nenáleží, neboť přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je podle § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalovaná, přestože měla ve věci plný úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byla usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2009, č. j. 42 Cad 159/2008 - 47, ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyně JUDr. Irena Slavíková. Té Nejvyšší správní soud přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměnu za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a v sepsání písemného podání soudu týkajícího se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bod 2. ve spojení s § 9 odst. 2 a 3 písm. f) advokátního tarifu 500 Kč, za dva úkony tedy 1000 Kč. Dále náleží ustanovené zástupkyni stěžovatelky paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, za dva úkony tedy 600 Kč. Celkem Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů 1600 Kč. Protože je ustanovená zástupkyně plátcem daně z přidané hodnoty, náleží jí rovněž podle § 35 odst. 8 s. ř. s. částka, kterou je z přiznané odměny na této dani povinna odvést. Celkem tedy ustanovené zástupkyni náleží 1904 Kč. Pro zaplacení odměny soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu